

รายวิชา นาฏศิลป์

เรื่อง จุดมุ่งหมายและ
องค์ประกอบของละคร

รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน โชติกา สมพงษ์

เรื่อง จุดมุ่งหมายและ
องค์ประกอบของละคร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้ เข้าใจและวิเคราะห์องค์ประกอบของการละคร

2. บอกความสัมพันธ์ของการแสดงกับสาระการเรียนรู้อื่นได้ถูกต้อง

3. เปรียบเทียบการแสดงต่าง ๆ ทั้งไทยและสากล

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง ละครพันทาง เรื่อง ไชอิ๋ว ตอน ฉีเทียนต้าเซิ่งบุกสวรรค์

เผยแพร่โดย : น้อย โชนย์กัษ

เผยแพร่วันที่ : 31 Mar 2019

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=oC8QrHiic8E&feature=youtu.be>

ความหมายของละครไทย

ละคร หมายถึง การแสดงประเภทหนึ่งซึ่งแสดง
เรื่องราวความเป็นไปของชีวิตที่ปรากฏในวรรณกรรม
มีศิลปะการแสดงและดนตรีเป็นสื่อสำคัญ

ความหมายของละครไทย

ละคร ตามความหมายนี้ หมายถึง ละครรำ
เพราะว่าเป็นการแสดงออกทางความคิดโดยมุ่งเน้น
ถึงลักษณะท่าทางอิริยาบถในขณะเคลื่อนไหวตัว
ในระหว่างการรำ

ความหมายของละครไทย

ละครไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

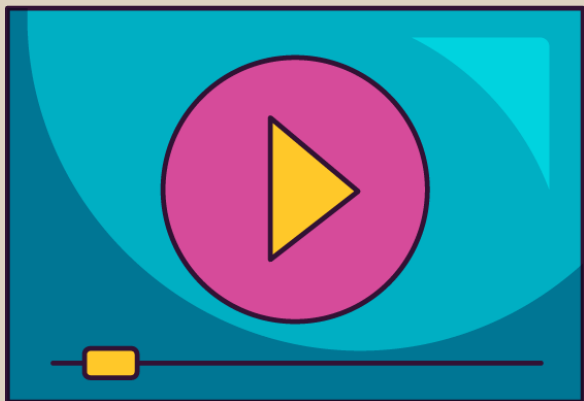
1. ละครร่ำ คือ ละครที่ใช้ศิลปะการร่ำรำในการดำเนินเรื่อง
  2. ละครร้อง คือ ละครที่ใช้ศิลปะการร้องดำเนินเรื่อง
- เป็นละครแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก

ความหมายของละครไทย

3. ละครพูด คือ ละครที่ใช้ศิลปะการพูดในการดำเนินเรื่อง เป็นละครแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก
4. ละครสังคีต เป็นละครที่ใช้ศิลปะการพูดและการร้องดำเนินเรื่องผสมกัน

วิดีโอทัศน์ : ละครทีวี

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง ตกกระไดหัวใจพลอยโจน EP.3 [5/5]

เผยแพร่โดย : GMM25Thailand

เผยแพร่วันที่ : 10 มิถุนายน 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=uNig3EsT2yg>

ความหมายของละคร

ละคร หมายถึง ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากการนำภาพ
ประสมการณ์ และจินตนาการของมนุษย์มาผูกเป็นเรื่องราว
แล้วนำเสนอแก่ผู้ชม โดยมีผู้แสดงเป็นผู้สื่อความหมาย

ประเภทของละคร

ละครแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ละครแนวเหมือนจริง (Representational Drama) คือ ละครที่ให้ภาพชีวิตความเป็นจริง สะท้อนชีวิตในสังคมและความเป็นอย่างของชุมชนออกมาเป็นเรื่องราว ดังคำกล่าวที่ว่า "ละครคือชีวิต"

ละครแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2. ละครแนวไม่เหมือนจริง (Presentational Drama) คือ ละครที่ให้ภาพของการแสดงหลุดออกไปจากชีวิตประจำวัน โดยยึดคนดูเป็นเป้าหมายสำคัญ เพื่อให้คนดูเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตื่นเต้น และผู้ดูจะเกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่ปรากฏไม่ใช่ชีวิตจริง เช่น การแสดงโขน ละครรำ ซึ่งฉากและเครื่องแต่งกายจะหรูหราเกินจริง แต่ก็สวยงาม ประณีตวิจิตรบรรจง มีเสน่ห์ประทับใจคนดู

ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์

(จุดมุ่งหมายของละคร)

ละครเป็นศิลปะที่สะท้อนภาพชีวิต โดยอาศัยสื่อแบบต่าง ๆ ในการนำเสนอภาพเรื่องราวของชีวิต ฉะนั้น "มนุษย์" คือ สารอย่างหนึ่งของละคร ศิลปะการละคร เป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่มนุษย์นำประสบการณ์ในชีวิตจริงผนวกกับจินตนาการสร้างสรรค์เป็นเรื่องขึ้นมา แล้วถ่ายทอดเป็นการแสดงในรูปแบบต่าง ๆ

ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์

(จุดมุ่งหมายของละคร)

โดยมีนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวความรู้สึกและสิ่งอื่น ๆ
ต่อผู้ชม ทั้งนี้เพื่อสร้างความบันเทิง ความประทับใจ หรือจะมี
วัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วก็ได้ ซึ่งเราสามารถ
สรุปความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์ได้ คือ

ละครช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ศิลปะการละคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการ ของมนุษย์ 3 ระดับ ดังนี้

1. อารมณ์ การละคร มีจุดมุ่งหมาย ให้ความบันเทิงแก่มนุษย์
ได้ผ่อนคลายความเครียดหรือบางครั้งก็กระตุ้นอารมณ์ให้เกิด
ความรู้สึกตื่นเต้น ทำให้มนุษย์มีความสุข กระตือรือร้นในการดำเนิน
ชีวิต

ละครช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์
ศิลปะการละคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการ
ของมนุษย์ 3 ระดับ ดังนี้

2. **ส่อง** ให้คุณค่าทางสติปัญญา โดยการดูละครแล้วกลับมา
พิจารณาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับมนุษยชาติและ
เกี่ยวกับสังคมส่วนรวม

ละครช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ศิลปะการละคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการ ของมนุษย์ 3 ระดับ ดังนี้

3. จิตใจ ความสัมพันธ์ของศิลปะการละครกับจิตใจ
ของมนุษย์มีมาแต่โบราณ จะเห็นได้ว่าการละครตะวันออก
และตะวันตก ล้วนถือกำเนิดจากพิธีบวงสรวงเทพเจ้า
เพื่อขอพรและให้เทพเจ้าบันดาลสิ่งต่าง ๆ

ใบงาน จุดมุ่งหมายของละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของละคร ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

ละคร เรื่อง .....

ประเภทของละคร.....

เนื้อหาของ.....

จุดมุ่งหมายของละคร.....

องค์ประกอบของละคร

องค์ประกอบของละคร

การแสดงที่เป็นละคร นอกจากผู้สร้างสรรค์บทละคร จะเป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบ และได้รับการฝึกฝนให้เกิด ความชำนาญ นำเสนอความรู้ ความคิดจินตนาการ ตลอดจน ประสพการณ์ถ่ายทอดผ่านบทละครได้อย่างมีความหมาย

องค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. มีโครงเรื่อง (Story) เป็นการกำหนดให้เหตุการณ์หรือเรื่องราวดำเนินไปอย่างมีลำดับ มีเหตุมีผลมีความต่อเนื่องเหตุการณ์หรือเรื่องราวจะต้องสัมพันธ์กันในแต่ละฉากแต่ละตอน
2. ต้องมีเนื้อหาสรุป (Subject) หรือแนวคิด (Theme) เช่น ต้องการให้เกิดความรักชาติ ความกตัญญูกตเวที หรือมุ่งสอนจริยธรรม

องค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

3. นิสัยตัวละคร (Characterization) ตัวละครจะถูกกำหนดบทบาทให้มีบุคลิกลักษณะเป็นเช่นไรนั้น ขึ้นอยู่กับทัศนคติของตัวละครต่อสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

4. บรรยากาศ (Atmosphere) หมายถึง การสร้างบรรยากาศรอบ ๆ ที่เกี่ยวกับตัวละคร เพื่อช่วยให้ผู้ชมละครมีความรู้สึกคล้อยตามไปกับละคร

ใบงานที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบของละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบของละคร ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

ละครเรื่อง.....

เนื้อเรื่อง/เรื่องย่อ.....

บทสรุปหรือแนวคิด.....

ลักษณะตัวละคร.....

บรรยากาศ.....

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ประวัติการละครไทย (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ เรื่อง ประวัติละครไทยแต่ละยุคสมัย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

